KUTSESTANDARD

Digitaalse trükiseadme operaator, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Digitaalse trükiseadme operaator, tase 4 kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja kutseõppe õppekavade koostamise ning kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Digitaalse trükiseadme operaator, tase 4	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Digitaalse trükiseadme operaator, tase 4 käsitseb ja hooldab keerulist digitrüki arvuti- ja seadmeparki. Digitaalse trükiseadme operaatori töö eesmärk on kindlustada kvaliteetsete digitrükiste tootmine. Trükise valmimise protsess on individuaalne ja vastutusrikas: tootmise eripärast tingitud tööülesandeid tuleb täpselt tõlgendada ja täita, tegevusi planeerida, töövahendeid kasutada ratsionaalselt ja keskkonnahoidlikult. Oluline on pidev enesetäiendamine, et tulla toime areneva trükitehnoloogia, tarkvara, uute seadmete ja töövõtetega. Digitaalse trükiseadme operaator töötab enamasti trükikodades. Ta võib tööd leida ka trükiseadmete hooldusettevõtetes või reklaami- või pakenditootmise ettevõtetes. Kutsealal välja töötatud kutsestandardid: Trükiettevalmistaja, tase 4 Trükiettevalmistaja, tase 5 Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 Ofsettrükkal, tase 4 Ofsettrükkal, tase 5
A.2 Tööosad
A.2.1 Digitaalsete originaalide trükiks ettevalmistamine 1. Digitaalsete originaalide kontrollimine 2. Trükilaotuse (paigutuse) tegemine 3. Muutandmetega trükkimise ettevalmistamine A.2.2 Trükitehnilise kvaliteedi ohjamine 1. Trükiseadme kalibreerimine ja profileerimine 2. Trükiseadmete seadistamine ja käitamine A.2.3 Digitaalne trükkimine 1. Digitaalse trükiprotsessi alustamine 2. Digitrüki protsessi ohjamine 3. Trükiprotsessi lõpetamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Digitaalse trükiseadme operaator töötab siseruumides. Töö arvutiga võib koormata silmi ja tekitada sundasendist põhjustatud vaevusi. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt, vajadusel tuleb valmis olla töötamiseks puhkepäevadel ja vahetustes. Tundlikel inimestel võib töötamine kemikaalide ja trükimaterjalidega põhjustada allergiat. Töös võib ette tulla füüsilist pingutust. Töö on vahelduva tempoga, sisaldades nii rutiinseid tegevusi kui ka kiiret reageerimist nõudvaid situatsioone. Töö võib toimuda madala temperatuuridega ladudes (näit külmutus- või külmladudes jm). Võimalikeks

ohuteguriteks on kokkupuude liikuvate mehhanismidega, spetsiifiliste töövahenditega ja ohtlike kaupadega. Arvestada tuleb ka kõrgustes töötamisega.
A.4 Töövahendid
Arvutid, trükiseadmed ja lisaseadmed, tarkvara (töövoog, trüki ettevalmistamis, muutandmed, RIP)
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Tööga toimetulek eeldab huvi kaasaegse trüki- ja infotehnoloogia vastu, head värvitaju, analüüsivõimet, pingetaluvust, otsustus- ja vastutusvõimet ning suhtlemis- ja koostöövalmidust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Erialane kutseharidus või töökohal õppides omandatud kompetentsid.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Trükimasina operaator, digitrükkal.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse saamiseks tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Digitaalsete originaalide trükiks ettevalmistamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib originaalfaili vastavust tellimusele kasutades failide eelkontrolli tarkvara; 2. hindab faili sobivust valitud trükitehnikale ja materjalile kasutades vastavat kontrollprofiili; 3. paigutab originaalfailid optimaalselt trükipoognale vastavalt kasutatavale materjalile ja tellimuse nõuetele; 4. paigutab originaalfailid optimaalselt rullmaterjalile vastavalt tellimuse nõuetele; 5. kasutab andmebaase trükiste personaliseerimiseks vastavalt etteantud juhistele; 6. loob kujundusfaili baasil personaliseeritava trükise kujunduspõhja; 7. seob muutandmed kujunduspõhjaga kasutades vastavat tarkvara.	
Teadmised: 1) trükiettevalmistuse põhimõtted; 2) nõuded järeltöötlusele; 3) trükinduses enamkasutatavate materjalide omadused; 4) tabelarvutustarkvara kasutamine andmebaaside loomiseks; 5) muutandmete kasutamise põhimõtted.	
B.2.2 Trükitehnilise kvaliteedi ohjamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. kalibreerib trükiseadme vastavalt seadme juhendile; 2. loob materjalipõhiseid profiile kasutades värvihaldusseadmeid ja -tarkvara; 3. hindab trükiseadme tehnilist seisukorda seadmete näitude põhjal ja audiovisuaalselt; 4. tuvastab levinumad häired seadme töös; 5. analüüsib seadme veateateid ja likvideerib vea põhjuse üksi või koostöös seadme hooldajaga; 6. kasutab trüki kvaliteedi tagamise meetodeid; 7. mõõdab ja hindab värvinäidiseid.	
Teadmised: 1) spektrofotomeetria ja densitomeetria seadmed ja nende kasutusala; 2) värvihalduse põhimõtted;	

3) trükinduses kasutatavad standardid; 4) digitrükiseadmete hooldustööde põhimõtted.

B.2.3 Digitaalne trükkimine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. valmistab ette trükimaterjalid vastavalt tellimusele; 2. hindab trükiseadme kulumaterjalide piisavust trükiseadme näitude või vaatluse teel; 3. vahetab kulumaterjale vastavalt trükiseadme juhendile; 4. seadistab trükiseadme ja RIPi vastavalt kasutatavale trükimaterjalile, profiilidele ja järeltöötlusele; 5. kontrollib trükikvaliteeti visuaalselt tootmise käigus; 6. mõõdab värvihaldusseadmete abil trükikvaliteedi vastavust standardile ja tootmisprotsessis kehtestatud nõuetele; 7. tuvastab enamlevinud trükidefektide põhjused, tegutseb vastavalt töökorraldusele; 8. trükib trükised vastavalt tellimusele juhindudes efektiivse tootmise põhimõtetest; 9. märgistab valmistoodangu ja annab selle üle järeltöötlusele; 10. täidab tootmisdokumentatsiooni vastavalt trükikoja töökorraldusele; 11. puhastab trükiseadme vastavalt kasutusjuhendile.	
Teadmised: 1) digitrükiste järeltöötluse eripära.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Digitaalse trükiseadme operaator, tase 4 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad: 1. orienteerub enamlevinud digitrükitehnoloogiates; 2. planeerib oma tööaega, töötab eesmärgipäraselt ja organiseeritult; 3. mõistab tootmise tervikprotsessi, saab aru organisatsiooni eri osakondade tööst ja funktsioonidest; 4. teeb koostööd ja kohandub meeskonnaga; 5. kasutab efektiivseid ja ergonoomilisi töövõtteid; 6. hoiab igas tööetapis oma töökoha korras; 7. järgib säästva materjalikasutuse ning keskkonna hoiu põhimõtteid; 8. järgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid; 9. kasutab oma töös võõrkeelseid dokumente, keeleoskus vähemalt üht võõrkeelt (inglise või saksa) oma eriala piires tase A2 komponent: MÕISTMINE. Lisa 1 "Keelte oskustasemete kirjeldused"; 10. kasutab oma töös arvutit vastavalt baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Andmebaasid, Tekstitöötlus, Tabeltöötlus ja standardmoodulitele IT-turvalisus ja Koostöö internetis. Lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused“; 11. kasutab eesmärgipäraselt IKT-vahendeid.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-05102016-4.1/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Kullar Laiape, Abcom Teeninduse OÜ Marko Levin, Tallinna Polütehnikum Kati Rostfeldt, Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit Virko Kuusk, Overall Eesti AS Külli Tammes, Pakett AS Hanno Sillajõe, Grano Digital
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu

4. Kutsenõukogu otsuse number	3
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.10.2016
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.09.2021
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7322 Trükkalid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Digital Print Operator, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	